

OBSAH

ÚVODEM	3
--------	---

KAPITOLA 1

STÁT A SPOLEČNOST	5
-------------------	---

1.1 Stát a studium jeho povahy	5
--------------------------------	---

1.2 Stát jako instituce	9
-------------------------	---

1.2.1 Obecná charakteristika instituce	9
--	---

1.2.2 Specifika moderního státu jako instituce	11
--	----

1.3 Státní moc	13
----------------	----

1.3.1 K obecné charakteristice moci	13
-------------------------------------	----

1.3.2 Státní moc; její legitimita a legalita	15
--	----

1.3.3 Pojem státní moci a veřejné moci	17
--	----

1.4 Suverenita státu	19
----------------------	----

1.5 Státní území a obyvatelstvo	20
---------------------------------	----

1.6 Pojem a charakter moderního státu. Stát jako právnická osoba	22
--	----

1.6.1 K pojmu státu	22
---------------------	----

1.6.2 K charakteru moderního státu	23
------------------------------------	----

1.6.3 K charakteru státu jako právnické osoby	24
---	----

1.7 Funkce státu	24
------------------	----

LITERATURA	26
------------	----

KAPITOLA 2

ORGANIZACE STÁTU A STÁTNÍ ORGÁNY	29
----------------------------------	----

2.1 Organizace státu	29
----------------------	----

2.2 Státní orgány, jejich postavení a charakteristika	31
---	----

2.2.1 Působnost státního orgánu	33
---------------------------------	----

2.2.2 Pravomoc státního orgánu	35
--------------------------------	----

2.2.3 Státně mocenský charakter činnosti státního orgánu	37
--	----

2.2.4 Způsoby vzniku státního orgánu	37
--------------------------------------	----

2.2.5 Složení státního orgánu	38
-------------------------------	----

2.3 Typy a druhy státních orgánů	38
----------------------------------	----

2.3.1 Typy státních orgánů	39
----------------------------	----

2.3.2 Druhy státních orgánů	40
-----------------------------	----

2.3.3 Klasifikace státních orgánů	40
-----------------------------------	----

2.4 Zásady organizace státu	43
-----------------------------	----

LITERATURA	45
------------	----

KAPITOLA 3

ÚSTAVA A MODERNÍ STÁT	46
-----------------------	----

3.1 Kořeny vzniku ústavy moderního státu	46
--	----

3.2 Druhy ústav z hlediska jejich typologie	53
---	----

3.2.1 Ústavy právní a faktické	53
--------------------------------	----

3.2.2 Ústavy ve formálním, materiálním a ideálním smyslu	53
--	----

3.2.3 Ústavy rigidní a flexibilní	56
-----------------------------------	----

3.2.4 Ústavy psané a nepsané	56
------------------------------	----

3.2.5 Ústavy reálné a fiktivní	57
--------------------------------	----

3.2.6 Ústavy původní a přenesené	57
----------------------------------	----

3.2.7 Ústavy dohodnuté, oktrojované a revoluční	58
---	----

3.2.8 Ústavy z hlediska státního zřízení a formy vlády	58
--	----

3.3 Funkce ústavy	58
-------------------	----

3.4 Obsah ústavy	61
------------------	----

3.4.1 Ustanovení o organizaci a činnosti státu	63
--	----

3.4.2 Ustanovení vyjadřující vztah státu ke společnosti a jednotlivcům a navenek (vztahová ustanovení)	64
--	----

3.4.3 Ustanovení vyjadřující státní cíle a hodnoty, na které je stát vázán	65
--	----

3.5 Dynamismus a stabilita ústavy	66
-----------------------------------	----

3.6 Forma ústavy	70
------------------	----

3.6.1 Nadpis ústavy	70
---------------------	----

3.6.2 Systematika ústavy	71
--------------------------	----

3.6.3 Vyšší právní síla	71
-------------------------	----

3.6.4 Ústavodárná procedura	72
-----------------------------	----

3.6.5 Jazyk a délka ústavy	73
----------------------------	----

LITERATURA	74
------------	----

KAPITOLA 4

FORMY VLÁDY	76
-------------	----

4.1 Úvodem	76
------------	----

4.2 Pojem formy vlády	77
-----------------------	----

4.3 Základní členění forem vlády	77
----------------------------------	----

4.3.1 Monarchie	78
-----------------	----

4.3.2 Republika	79
-----------------	----

4.4 Jednotlivé typy forem vlády	82
4.4.1 Parlamentní monarchie	82
4.4.2 Dualistická monarchie	83
4.4.3 Parlamentní republika	83
4.4.4 Prezidentská republika	84
4.4.5 Modifikované systémy	85
4.4.6 Další formy vlády	86

4.5 Závěrem	87
--------------------	-----------

LITERATURA	88
-------------------	-----------

KAPITOLA 5

DEMOKRACIE A JEJÍ FORMY	89
--------------------------------	-----------

5.1 Znaký demokracie z hlediska státovědy	90
--	-----------

5.1.1 Princip většiny a ochrany menšiny	94
---	----

5.1.2 Pravidla demokratického rozhodování z hlediska státovědy	97
--	----

5.2 Volby a volební systémy	99
------------------------------------	-----------

5.3 Přehled technik volební reprezentace	101
---	------------

5.3.1 Většinové volební techniky	101
----------------------------------	-----

5.3.2 Proporcionální volební techniky	102
---------------------------------------	-----

5.4 Formy přímé demokracie	107
-----------------------------------	------------

5.4.1 Původní formy přímé demokracie	107
--------------------------------------	-----

5.4.2 Referendum a další formy přímé demokracie	108
---	-----

LITERATURA	111
-------------------	------------

KAPITOLA 6

MODERNÍ STÁT A POSTAVENÍ JEDNOTLIVCE	113
---	------------

6.1 Základní pojmy. Obyvatelstvo, jedinec, občan, cizinec	113
--	------------

6.2 Státní občanství	116
-----------------------------	------------

6.2.1 Pojem a obsah státního občanství	117
--	-----

6.2.2 Způsoby nabývání státního občanství	122
---	-----

6.2.3 Způsoby pozbytování státního občanství	124
--	-----

6.3 Základní práva a svobody	125
-------------------------------------	------------

6.3.1 Základní pojmy	125
----------------------	-----

6.3.2 Historické kořeny základních práv a svobod	128
--	-----

6.3.3 Charakteristika základních práv a svobod	133
--	-----

6.3.4 Klasifikace základních práv a svobod. Katalogy	140
--	-----

6.3.5 Základní povinnosti	143
---------------------------	-----

6.3.6 Záruky základních práv a svobod	146
---------------------------------------	-----

6.4 Postavení cizinců	149
-----------------------	-----

LITERATURA	151
------------	-----

KAPITOLA 7

PARLAMENT, PARLAMENTARISMUS A TVORBA PRÁVA	153
--	-----

7.1 Základní otázky parlamentarismu	153
-------------------------------------	-----

7.2 Základy právního postavení parlamentu	157
7.2.1 Název parlamentu	158
7.2.2 Sídlo parlamentu	158
7.2.3 Místo v soustavě státních orgánů	159
7.2.4 Zřízení parlamentu	159
7.2.5 Ustavení parlamentu	159
7.2.6 Nároky na výkon poslancecké funkce	160
7.2.7 Složení parlamentu	160
7.2.8 Struktura parlamentu	161
7.2.9 Vnitřní organizace parlamentu	162
7.2.10 Pravomoc parlamentu	162
7.2.11 Působnost parlamentu	162
7.2.12 Organizační pravidla činnosti parlamentu	163
7.2.13 Právní status poslance	164

7.3 Základní otázky tvorby práva	167
----------------------------------	-----

LITERATURA	171
------------	-----

KAPITOLA 8

HLAVA STÁTU	173
-------------	-----

8.1 Uvození problematiky	173
--------------------------	-----

8.2 Hlava státu v monarchii	173
-----------------------------	-----

8.3 Hlava státu v republice	176
-----------------------------	-----

8.3.1 Ústavně politický charakter a význam postavení hlavy státu v republice	180
8.3.2 Postavení hlavy státu v jednotlivých formách vlády	181

LITERATURA	183
------------	-----

KAPITOLA 9

VLÁDNÍ A VÝKONNÉ ORGÁNY	185
9.1 Uvození problematiky	185
9.2 Vláda	186
9.3 Zásady organizace veřejné a státní správy	195
9.3.1 Pojmová a organizační východiska	195
9.3.2 Přehled a charakteristika základních organizačních zásad	197
9.4 Ústřední orgány státní správy	202
9.5 Územní orgány státní správy	207
LITERATURA	211

KAPITOLA 10

ORGÁNY A JINÉ PROSTŘEDKY OCHRANY PRÁVA	212
10.1 Soudnictví	213
10.1.1 Nezávislost soudců	215
10.1.2 Nezávislost soudů	216
10.1.3 Principy soudního rozhodování	219
10.2 Ústavní soudnictví	222
10.3 Správní soudnictví	225
10.4 Státní zastupitelství	227
10.5 Ombudsman - mluvčí (obhájce) občanských práv	230
10.6 Jiné prostředky ochrany práva	232
10.6.1 Advokacie	232
10.6.2 Notářství	233
LITERATURA	234

KAPITOLA 11

ÚZEMNÍ ORGANIZACE MODERNÍHO STÁTU A JEJÍ FORMY Z HLEDISKA ORGANIZACE STÁTNÍ MOCI	236
11.1 Pojem federalismu a jeho historický vývoj	238
11.2 Současné pojetí federalismu a jeho formy	241
	263

11.3 Jevové formy a podmínky federalizmu	246
11.4 Federalizmus a forma vlády	250
11.5 Vývojová stadia federalizmu	251
11.6 Federalizmus a politické strany	251
LITERATURA	253
VÝBĚR POUŽITÉ A DOPORUČENÉ LITERATURY	254